

ชื่อเรื่อง พัฒนาการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกแบบ Office hysteroscopy

นางสมพร นิมิตรกุล,นางสุนันทา เถรว่องและทีมงาน

หน่วยตรวจผู้ป่วยนอกนรีเวช งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา
ฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลรามาธิบดี

ที่มาและเหตุผล

ปัญหาของผู้ป่วยนรีเวชที่พบบ่อยเป็นผู้ป่วยที่มีปัญหาเลือดออกทางช่องคลอดผิดปกติเฉลี่ยปีละ 480 คน การวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกโดยการส่องกล้อง (Hysteroscopy) จึงเป็นหัตถการที่สำคัญ ซึ่งการทำหัตถการดังกล่าวต้องนัดผู้ป่วยเข้า Endoscopic clinic โดยแพทย์จะประเมินผู้ป่วยโดยการตรวจภายใน Ultrasound และส่ง เจาะเลือดเพื่อส่งทางพยาธิวิทยาก่อนวันผ่าตัด เนื่องจากเป็นหัตถการที่ต้องทำในห้องผ่าตัดและต้องดมยาสลบ ทำให้ผู้ป่วย ที่ต้องทำหัตถการดังกล่าวมีระยะเวลารอคอยนาน 2 -3 เดือนและมีค่าใช้จ่ายสูงถึง 15,000 ต่อราย ภาควิชาและงานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา เห็นความสำคัญของการดูแลผู้ป่วยนรีเวชในกลุ่มดังกล่าวซึ่งปัจจุบันมีผู้ป่วยที่มีปัญหาเลือดออกทางช่องคลอด จึงร่วมกันพัฒนาการดูแลผู้ป่วยที่ต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยและผ่าตัด รักษาโรคในโพรงมดลูกโดยการส่องกล้อง เนื่องจากการทำหัตถการดังกล่าวเป็นหัตถการที่ใช้เวลาน้อย การดมยาสลบ ก่อนทำจึงไม่คุ้มค่า ทำให้ลดระยะเวลารอคอยและค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยในกลุ่มดังกล่าวโดยพัฒนารูปแบบการตรวจวินิจฉัย และผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกเป็น OPD case โดยทำหัตถการดังกล่าวที่หน่วยตรวจผู้ป่วยนอกนรีเวช จึงเรียกหัตถการดังกล่าวว่า Office hysteroscopy

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดการใช้ห้องผ่าตัดในผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจส่องกล้องโพรงมดลูก
2. เพื่อลดค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจส่องกล้องโพรงมดลูก
3. เพื่อเพิ่มความพึงพอใจในผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจส่องกล้องโพรงมดลูก

ลักษณะโครงการ แนวทางดำเนินการ /รูปแบบการปฏิบัติงาน

ผลการปฏิบัติการ

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลดำเนินการ (เดือน/ปี)		
		ก่อนดำเนินการ	หลัง	
			ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
1. อัตราการใช้ห้องผ่าตัดที่ลดลงในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจส่องกล้องโพรงมดลูก	80 %	0	68	73
2. อัตราค่าใช้จ่ายที่ลดลงในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจส่องกล้องโพรงมดลูก	80 %	0	76	80
3. อัตราความพึงพอใจในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจส่องกล้องโพรงมดลูก	90 %	NA	82	95

การปรับปรุง	รายละเอียด	สิ่งที่พบ ข้อดี ข้อด้อย
พัฒนาข้อที่ 1	1. ทบทวนหาแนวทางพัฒนาการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกแบบ Office hysteroscopy โดยประชุมกับสูติแพทย์และเจ้าหน้าที่ OPD นรีเวช และปรับกระบวนการทำงานดังนี้ 1. ยกเลิกการตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกที่ห้องผ่าตัด ยกเว้นในรายที่ผู้ป่วยไม่สามารถทำแบบ Office hysteroscopy เช่นมีก้อนในโพรงมดลูกขนาดใหญ่ ปากมดลูกปิด 2. ยกเลิกนัดผู้ป่วยเข้า Endoscopic clinic 3. นัดผู้ป่วยที่ต้องตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรค ในโพรงมดลูกเข้าคลินิก วันจันทร์ พุธ หรือสัปดาห์ และวันศุกร์เวลา 8.00-12.00 น. จำนวนวันละ 2-4 ราย 4. ให้คำแนะนำผู้ป่วยก่อนและหลังทำหัตถการ	ข้อดี 1. สามารถนัดผู้ป่วยที่ต้องทำหัตถการได้เร็วขึ้นจาก 2-3 เดือนเป็น 2-3 สัปดาห์ 2. ลดค่าใช้จ่ายจากเดิมประมาณ 15,000 บาทต่อราย เป็น 3,000/ ราย ข้อเสีย 1. ผู้ป่วยวิตกกังวล เนื่องจากไม่สามารถจ่ายค่าแนะนำก่อนและหลังทำหัตถการได้ครบถ้วน 2. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ทำให้แนะนำผู้ป่วยปฏิบัติตัวไม่ถูกต้อง เช่นวันที่เหมาะสมทำหัตถการควรนัดไม่เกิน 10 วันหลังหมดประจำเดือน ซึ่งเป็นช่วงที่ปลอดภัยจากการตั้งครรภ์และเยื่อโพรงมดลูกบางทำให้มองเห็นความผิดปกติได้ชัดเจน
พัฒนาข้อที่ 2	1. ทบทวนหาแนวทางพัฒนาการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกแบบ Office hysteroscopy โดยประชุมกับสูติแพทย์และเจ้าหน้าที่ OPD นรีเวช และปรับกระบวนการทำงานดังนี้ 1. จัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ OPD นรีเวชเพื่อให้คำแนะนำผู้ป่วยก่อนและหลังทำหัตถการไปในทิศทางเดียวกัน 2. จัดทำ Check list การนัดผู้ป่วยที่ต้องตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกแบบ Office hysteroscopy 3. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน Nurse role in Office hysteroscopy 4. จัดอบรมผู้ป่วยที่ต้องตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกโดยใช้ Office hysteroscopy ก่อนทำหัตถการ 5. ประเมินความวิตกกังวลก่อนทำหัตถการของผู้ป่วยเพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือให้ทันทั่วทั้ง	ข้อดี 1. เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจสามารถให้คำแนะนำและดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกแบบ Office hysteroscopy ไปในทิศทางเดียวกัน มีมาตรฐานและเกิดประสิทธิภาพ 2. ลดความวิตกกังวลของผู้ป่วยที่ต้องทำหัตถการดังกล่าว ทำให้มีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น

สรุป ผลลัพธ์และประโยชน์จากโครงการ

1. มีแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกแบบ Office hysteroscopy ที่มีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. ลดปริมาณการใช้ห้องผ่าตัดและค่าใช้จ่ายในผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูก โดยเปลี่ยนกระบวนการทำงานเป็น Office hysteroscopy
3. มีการเรียนรู้ที่ได้รับจากการทำโครงการและการขยายผล
 - 3.1 การวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบโดยความร่วมมือของสูติแพทย์ เจ้าหน้าที่ OPD นรีเวช เพื่อการวางแผนและนำมาพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยและผ่าตัดรักษาโรคในโพรงมดลูกแบบ Office hysteroscopy
 - 3.2 ในช่วงแรกมีปัญหาเรื่องความรู้และการให้คำแนะนำผู้ป่วยก่อนและหลังทำหัตถการ แต่หลังจากจัดอบรม ทำคู่มือและทำ Check list การนัดผู้ป่วยทำหัตถการ ดังกล่าวแล้วพบว่าเจ้าหน้าที่สามารถทำตามแนวปฏิบัติได้ถูกต้อง